

LATVIJAS UPJU BASEINU APSAIMNIEKOŠANAS PLĀNU IEVIEŠANA LABA VIRSZEMES ŪDENS STĀVOKĻA SASNIEGŠANAI

(LIFE GOODWATER IP) LIFE18 IPE/LV/000014

Lai uzlabotu riska ūdensobjektu stāvokli Latvijā, ar vides jautājumiem saistītās organizācijas 2020. gadā uzsākušas kopīgu projektu “Latvijas upju baseinu apsaimniekošanas plānu ieviešana laba virszemes ūdens stāvokļa sasniegšanai” (LIFE GOODWATER IP). Projekts tiek īstenots ar Eiropas Savienības vides un klimata programmas LIFE un Valsts reģionālās attīstības aģentūras finansiālu atbalstu. Latvijā šobrīd ir 164 riska ūdensobjekti (89 upes un 75 ezeri) un lielākās problēmas rada piesārņojums ar augu barības vielām (slāpekļa un fosfora savienojumiem, kas izraisa eutrofikāciju), kā arī ūdensteču un ūdenstilpņu krastu un gultnes pārveidojumi. Projekta mērķis ir ilgtermiņā uzlabot ūdens kvalitāti aptuveni 30% riska ūdensobjektu, izstrādājot, adaptējot Latvijas apstākļiem un ieviešot dažādus inovatīvus apsaimniekošanas un pārvaldības pasākumus.

Virszemes ūdeņi ir nozīmīga ekosistēmas daļa, un to kvalitāte var ietekmēt ne tikai attiecīgo sateces baseinu, bet arī ar ūdeņiem saistīto resursu kvalitāti, kā arī plašāku ūdeņu (pazemes, arī jūras) kvalitāti. Virszemes ūdeņu kvalitāti Latvijā visvairāk ietekmē divi faktori – barības vielu ieplūde ūdeņos un dažādi pārveidojumi. Barības vielas ūdeņos ieplūst ar notekūdeņiem un notecēm no lauksaimniecības un mežu teritorijām un tas veicina ūdensteču un ūdenstilpju aizaugšanu. Dažādi pārveidojumi (aizsprosti, ostas, krastu nostiprinājumi u.c.) maina ūdeņu dabisko režīmu, tādējādi ietekmējot arī dabiskās dzīvotnes. Upju baseinu apsaimniekošanā Latvijā ir nepieciešami uzlabojumi, lai spētu struktūrdirektīvā noteiktos standartus.

PROJEKTA ĪSTENOŠANAS PERIODS

01/01/2020 – 31/12/2027

PROJEKTA KOORDINĒJOŠAIS PARTNERIS

SIA “Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs”

PROJEKTA SADARBĪBAS PARTNERI

- ✓ LR Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
- ✓ LR Zemkopības ministrija
- ✓ Latvijas Lauksaimniecības universitāte
- ✓ Latvijas Valsts mežzinātnes institūts “Silava”
- ✓ Latvijas Universitāte
- ✓ Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātnes institūts BIOR
- ✓ SIA “Procesu analīzes un izpētes centrs”
- ✓ Engures novada pašvaldība
- ✓ SIA “Jelgavas novada KU”

Projekta LIFE GoodWater IP īstenošanas laikā no 2020. – 2027. gadam iesaistītās organizācijas īsteno Daugavas, Gaujas, Lielupes un Ventas upju baseinu apsaimniekošanas plānos (UBAP) noteiktos pasākumus:

- ✓ samazinās sadzīves notekūdeņu piesārņojumu riska ūdensobjektos;
- ✓ samazinās barības vielu un citu piesārņojošu vielu noplūdi no lauksaimniecības un mežsaimniecības zemēm, īpaši ziemas periodā, lai mazinātu riska ūdensobjektu eitrofikāciju un difūzo piesārņojumu, īpašu uzmanību pievēršot fosfora ievades samazināšanai;
- ✓ samazinās hidroloģisko un morfoloģisko izmaiņu ietekmi uz riska ūdensobjektiem, tai skaitā meliorācijas sistēmu un mazo HES radīto ietekmi;
- ✓ uzlabos upju baseinu apsaimniekošanas plānošanu un tās īstenošanas mehānismus, veicot stratēģiski plānotas kapacitātes palielināšanas darbības, kā arī novērsīs trūkumus riska ūdensobjektu monitoringa sistēmā, lai nodrošinātu Upju baseinu apsaimniekošanas plānu (UBAP) efektīvāku īstenošanu turpmākajos plānošanas ciklos;
- ✓ palielinās dažādu ieinteresēto pušu informētību un veicinās to iesaistīšanos UBAP īstenošanā;
- ✓ sniegs atbalstu atbildīgajām iestādēm nepieciešamo likumdošanas aktu un normatīvo dokumentu izstrādē, kā arī vides politikas uzlabošanā.

LIFE GoodWater IP ir viens no 10 liela mēroga Eiropas Savienības LIFE Programmas vides un klimata projektiem, kas kopš 2019. gada ir uzsākti 9 dalībvalstīs (Kiprā, Igaunijā, Francijā, Grieķijā, Īrijā, Latvijā, Slovākijā, Čehijā un Spānijā), kopumā investējot 101.2 miljonus eiro, lai Eiropas Savienību padarītu zaļāku un mazinātu tās ietekmi uz klimata pārmaiņām. LIFE programma ir Eiropas Savienība finanšu instruments vides un klimata jautājumu risināšanai, kas darbojas kopš 1992. gada un ir līdzfinansējusi vairāk kā 5,400 projektus Eiropas Savienībā. Programmas budžets 2014. – 2020. gadam ir 3.4 miljardi eiro.

Laika posmā no 01.01.2020 līdz 31.03.2020 LLU personāls piedalījies A1 un C1 aktivitāšu īstenošanā. A1 aktivitātes ietvaros notikusi riskam pakļauto ūdensobjektu (V093 Slocene, G264 Aģe, L118 Auce, V060 Auce) ūdeņu kvalitātes un ietekmējošo faktoru novērtēšana, kas izpaužas kā ģeotelpiskās informācijas apkošana un analīze. Sadarbībā ar projekta partneriem no LVĢMC notikusi ūdensobjekta G264 Aģe apsekošana dabā un ūdens paraugu un hidroloģisko mērījumu vietu noteikšana. C1 aktivitātes ietvaros notikusi līdzdalība pamatinformācijas apzināšanā, iegūšanā un analīzē, kas nepieciešama ūdens kvalitātes un noteces modelēšanai, izmantojot SWAT modeli (The Soil & Water Assessment Tool). LLU personāls iesaistīts ar lauksaimniecisko darbību saistītas informācijas apkopošanā.

The integrated project "Implementation of River Basin Management Plans of Latvia towards good surface water status" (LIFE GOODWATER IP, LIFE18 IPE/LV/000014) has received funding from the LIFE Programme of the European Union and the Administration of Latvian Environmental Protection Fund. www.goodwater.lv

The information reflects only the LIFE GOODWATER IP project beneficiaries' view and the European Commission's Executive Agency for Small and Medium-sized Enterprises is not responsible for any use that may be made of the information contained therein.

- ✓ VSIA "Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi"
- ✓ A/S "Latvijas valsts meži"
- ✓ Latvijas Ūdensapgādes un kanalizācijas uzņēmumu asociācija
- ✓ NVO "Zemnieku Saeima"
- ✓ Pasaules Dabas fonds
- ✓ Asociācija "Baltijas krasti"
- ✓ Latvijas Dabas fonds
- ✓ Baltijas Vides forums
- ✓ Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs

Projekta kopējais budžets ir

14 463 050 EUR, tajā skaitā

ES LIFE programmas finansiālais ieguldījums 8 677 830 EUR,

Valsts reģionālās attīstības aģentūras Latvijas Vides aizsardzības fonda finansiālais ieguldījums

4 372 616 EUR un

projekta partneru līdzfinansējums

1 517 604 EUR.

Projekta ietvaros riska ūdensobjektu stāvokļa uzlabošanai 8 gadu laikā ir plānots piesaistīt arī papildus finansējumu 101 890 569 EUR apmērā no Eiropas Lauksaimniecības Fonda lauku attīstības fonda, Eiropas Reģionālā attīstības fonda, Norvēģijas Finanšu instrumenta un citiem publiskiem un privātiem fondiem.